

Trygðin er gagnlig fyri allar partar

— Í nógvum førum kostar tað at skapa eitt tryggari og sunnari arbeiðsumhvørvi. Men tað loysir seg at gera iløgur í heilsuna hjá fólki. Eisini fyri arbeiðsgevararnar, tí tað hevur við sær færri sjúkradagar, at arbeiðsfólkið trivist betur á arbeiðsplássinum, og tað kann stundum eisini hava við sær, at meira kemur burtur úr.

Hetta sigur Ole Nielsen, sum starvast á danska stovninum Arbejdsmiljøfonden. Fyri stuttum var hann í Føroyum og hevði skeið fyri Arbeiðseftirlitið. Tað vóru tvey skeið um trygd á arbeiðsplássinum, eitt á Landssjúkrahúsinum og eitt skeið var í Klaksvík. Á tí seinna skeiðnum vóru mest fólki av Kósavirkinum.

Ole Nielsen er útbúgvingarvegleiðari. Hann arbeiðir fyrr á eini stórar fyrirtøku í Keypmannahavn, og har fekkst hann nógv við spurningum um trygd á arbeiðsplássinum. Somuleiðis hevur hann arbeitt við útbúgvingarspurningum. Tey seinastu seks árin hevur hann starvast í Arbeiðsumhvørvisgrunninum, hvørs endamál er at bera út vitan um arbeiðsumhvørvi. Umframt at skipa fyri skeiðum, geva út bóklingar o.t.l., jattar stovnurin — ella grunnurin — eisini 15 mió. krónur um árið til granskning í arbeiðsumhvørvispurningum.

Ole Nielsen var ógvuliga fegin um tey bæði skeiðini, sum hann hevði í Føroyum. Lutakarnir vistu stóran áhuga fyri at loysa slíkar spurningar, og vistu sannan hug at fara til verka.

— Eg haldi meg skilja, at alt hetta er nokkso nýtt í Føroyum, og tí er neyðugt at fáa nakrar

royndir. Vit kunnu bara vegleiða, hvussu tey skulu bera seg at, men tey mugu sjálv loysa spurningarnar, sigur Ole Nielsen.

Lættari í Føroyum

— Og upp í ein máta var tað, sum um tey tordu betur at koma við loysnum, enn vit eru von við í Danmark, har kreppan ger, at fólk ikki vita, hvussu spurningarnir skulu loysast, tí tað ofta eisini er ein peningaspurningur. Hinvegin veit eg, at tað kostar at gera iløgur í trygd, og tí verður tað ofta ein samráðingarspurningur við teir arbeiðsgevararnar, sum skuldu broyta arbeiðsumhvørvið.

— Nógv fólk læsa seg fast í, at tað altíð kostar at gera arbeiðsumhvørvið tryggari og sunnari, men tað er ikki altíð so. Nógv kann gerast við at broyta arbeiðsgongdina, t.v.s. at arbeiðið skal leggjast til rættis øðrvísi. Tað skiltu eisini t.d. fleiri fyrstøðufólk, sum vóru á skeiðnum, sigur Ole Nielsen.

Meðan hann var í Føroyum vitjaði hann fleiri arbeiðspláss. Viðvíkjandi trygd eru vit ikki verri fyri enn aðrastaðni. Sum á t.d. danskum flakavirkjum átti eisini ymist at verið gjørt á virkjum her.

Arbeiðseftirlitið roynir at gera sitt. Sum dømi nevnið hann, at tá ein genta á einum flakavirki fyri nokrum mánaðum síðan misti aðra hondina, fór Arbeiðseftirlitið beinavegini út á fleiri flakavirki og kravdi serlig trygdartiltøk sett í verk fyri at tryggja, at tiltik ikki hendir í framtíðini.

Teir ósjónligu skaðarnir

Við trygd á arbeiðsplássinum skilja fólk flest tað at tryggja seg imóti teimum meira sjónligu vandunum, sum at missa limir. Men tað ber væl til at fáa aðrar skaðar av arbeiði — skaðar, ið ikki siggjast ella koma fram seinni í livinum. Í øðrum

londum hevur verið granskað nógv í hesum seinastu árin.

— Hvussu stendur til við slíkum arbeiðsskaðum her?

— Á flakavirkjunum her stríðast tey við júst somu trupulleikum sum í Danmark. Her er sami gangur, kuldi, gjóstur, væta í luftioni og hál gólv. Sumt av tí er kanska torført at gera nakað við. Eg ivist ikki í, gangurin á flakavirkjum er yvir tey 90 db, ið er sett sum mark. Tað er prógvað, at fólk ið arbeiða í so nógvum gangi fáa hoyraskaða. Men nú hevur Arbeiðseftirlitið her fingið ein starvsmann, ið kann fara út á arbeiðspláss at máta, hvussu nógvur gangurin er og harvið kann vísa á, hvar neyðugt er at gera nakað.

Tað ber til at minka um gangin á ymiskan hátt, men skal gerast nakað av týðningi, eru útreiðslurnar í pengum stórar.

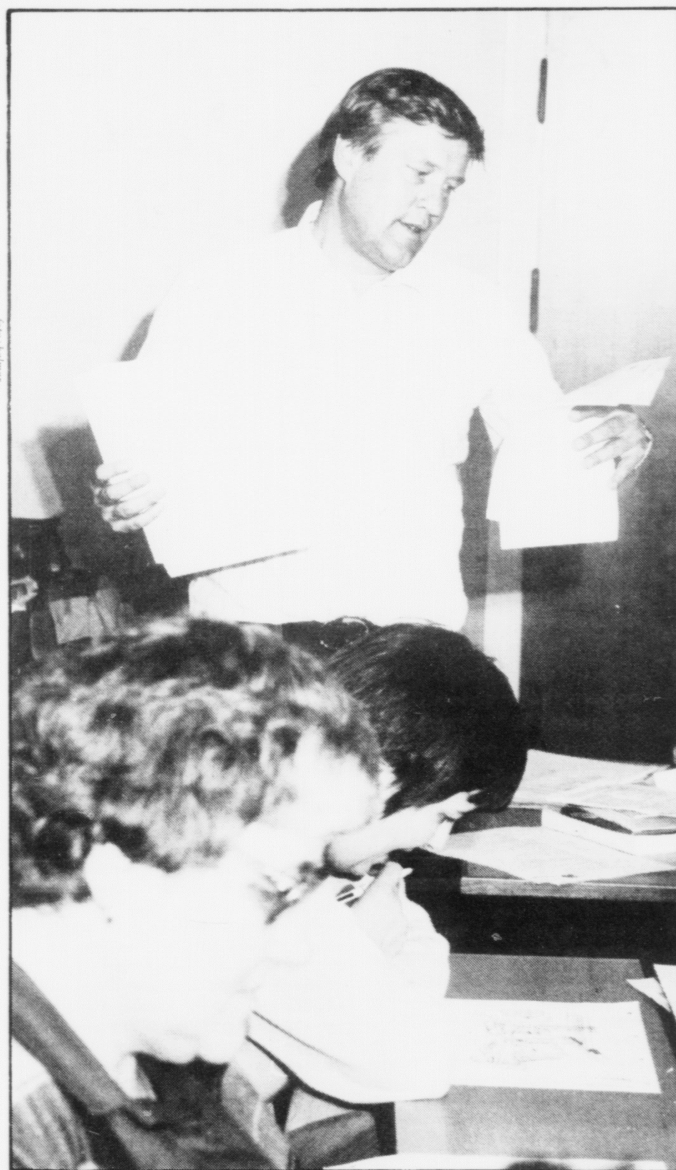
— Tann menniskjaligi prisurin við at lata vera er tó stórri: fólk fáa hoyriskaðar av gangi. Tí er neyðugt at taka avgerð um, hvussu nógv eitt nýtiðar samfelag sum Føroyar vilja góðtaka.

Arbeiðsmiljøfonden, sum Ole Nielsen starvast hjá, skipar fyri nógvum ymiskum skeiðum. Tey eru øll ymisk, alt eftir hvønn tey venda sær til. Øll verða skotin til, sigur Ole Nielsen.

Kemur aftur

Á ferð síni í Føroyum hitti hann eisini onkrar arbeiðsgevarar. Eitt arbeiðspláss hevði áhuga fyri at fáa eitt skeið um trygd í sambandi við at sveisa. Tað var ein skipasmíðja, og sum á danskum skipasmíðjum er tað ein sannroynd, at sveising er vandamikil, um trygdarviðurskiptini ikki eru í lagi. Tað er prógvað, at sveissarar, ið fáast við rustfritt stál, kunnu fáa krabbamein, og aðrir sveissarar fáa eisini bronkittis.

Umframt skipasmíðjuna hevur okkurt fakfelag biðið Ole Nilsen um at koma aftur og hava skeið

Ole Nielsen, útbúgvingarvegleiðari, sum helt skeið í Føroyum fyri Arbeiðseftirlitið. — Áhugin er stórur her fyri at arbeiða við trygdarspurningum

fyrir teimum. Tað skilt eisini av Arbeiðseftirlitinum, at tey fegin vilja hava hann at koma aftur til Føroya.

Og tað vil hann fegin. Umframt at skeiðini gingu væl, mótti honum vælvið frá fólki um alt landið. Tílikt gestabliðni og

hjálpssemi hevur hann sjáldan áður upplivað, sigur Ole Nielsen.

randi

Arbeiðsfólk lærast at sita og standa rætt

Á figgjarlógini hevur Arbeiðseftirlitið fingið jattadán ein arbeiðsmedisinara. Hann er ikki komin, men pengarnir eru til. Nú hevur Arbeiðseftirlitið tosað við Landsstýrið um at sleppa at brúka pengarnar til ein fysioterapeut, til arbeiðsmedisinarin kemur. Tað heldur Landsstýrið vera eitt gott hugskot.

Ætlanin hjá Arbeiðseftirlitinum er at fáa ein fysioterapeut at ferðast út

á arbeiðspláss og læra fólk at sita og standa rætt. Arbeiðseftirlitið ætlar at byrja við onkrum av teimum stóru arbeiðsplássunum.

— Tað er ein bilig loysn. Ofta skal litið til, t.d. at lyfta okkurt tól eitt sindur ella bara ein fótiskammil, fyri at fáa eitt gott úrslit, sigur Eli Davidsen á Arbeiðseftirlitinum.

Ætlanin er tó treytað av, at arbeiðsgevararnir vilja gjalda helvtina. Tað

er biliga sloppið, tí t.d. í Danmark skulu arbeiðsgevararnir gjalda allar tilíkar ábøtur.

randi

S. BOKHALDSVIRKID

Grannskoðan · Edv-virkid
Tlf. 61376